СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LI. Ч. 43. Джерзі Сити, Н. Дж., пятниця, 5-го березня 1943. No. 43. Jersey City, N. J., Friday, March 5, 1943. VOL. LI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

В КОНГРЕСІ ЗГАДУЮТЬ ЗА ДОМАГАННЯ РОСІЇ ТА АТЛЯНТІЙСЬКИЙ ЧАРТЕР

ВАШИНГТОН. — Конгресмен Вудроф, републиканець з Мишиґен, заявив в палаті послів, що Росія кинула „визов" принципам Атлянтійського Чартеру, виставляючи свої територіяльні домагання. Вудроф заявив далі, що ситуація, яка через те повстала, „дасть американському народови повно матеріялу для важких дум". Промова конгресмена, що була добра підготована, бо написана, відносилась до домагань Совєтів дістати західно українські й білоруські землі, що були під Польщею, а далі Басарабію, Естонію, Латвію і Литву, щодо яких совєтська амбасада видала спеціяльний булетен, виправдуючи в ньому совєтські домагання.

ВИДВИГАЮТЬ ПОНОВНУ КАНДИДАТУРУ РУЗВЕЛТА НА ПРЕЗИДЕНТА.

ВАШИНГТОН. — Президента Рузвелта відвідала делеґація Демократичного Краєвого Комітету, на чолі якої стояв голова Комітету, ґенеральний почтмайстер Френк С. Вокер, та яка заявилась за те, щоби президент став поновним кандидатом на вибір президента в 1944 році. Делеґація відвідала президента в середу, себто в дні, коли кінчилося десятиліття перебування президента Рузвелта в Білому Домі. Президент не дав на це ніякої позитивної відповіди. Та назагал панує переконання, що президент хотів би бути знову при владі, якщоб до кінця його теперішньої каденції не закінчилась війна, як теж і мирова конференція. Виборча кампанія, як кажуть, є вже в повному русі, бо між републиканцями вирінули вже два сильні кандидати: Вендел Вилкі та Джан В. Брикер, ґубернатор стейту Огайо.

ЛЯ ҐВАРДІЯ ГОТОВ ОПИНИТИСЬ В ВІЙСЬКУ.

ОЛБАНІ. — Мейор міста Ню Йорку, Фіорельо Ля Ґвардія, вніс до нюйорської леґіслятури законопроєкт, який уже зістав ухвалений і підписаний ґубернатором, в який рішає, що має статись на випадок, якщоб мейора покликано до військової служби. Вправді в законі нема мови про Ню Йорк, бо сказано загально, але відносини складаються так, що тут мова про самого Ля Ґвардію, що був майором у летунській службі в минулій війні, а тепер, як кажуть, мав би бути покликаний до Вашингтону на дуже важне військове становище. Закон, між іншим, постановляє, що мейор може вернути по відбуттю військової служби знову на своє давне становище і бути мейором до кінця своєї каденції.

ЧИ НЕ ПОЗНАКА ІНФЛЯЦІЇ?

ВАШИНГТОН. — Те, що слідний останніми днями незвичайно живий рух на нюйорській біржі, дає многим до думання, що отся вже маємо до діла з інфляцією.

СКИНУЛИ ТИСЯЧУ БОМБ В ОДНІМ МІСЯЦІ.

ВАШИНГТОН. — Якщо на Кісці залишиться ще який японець, то хіба неживий, заявив Френк Накс, секретар маринарки. В бюлетені маринарки сказано, що на протязі лютого скинено американськими летунами, з армії й маринарки, яких 1,000 бомб на Кіску, що має бути найсильнішою японською базою на Алевтських островах. І все те без найменшої втрати з американського боку.

ІНТЕРНУВАЛИ ДИПЛЬОМАТІВ „ОСІ".

ВАШИНГТОН. — У відплату за те, що нацистівська влада забрала до Німеччини американських дипльоматів з Люрду, що був передше під владою французького уряду в Віші, не відсилаючи їх до Злучених Держав, як повинна була зробити, американський уряд забрав німецьких і італійських консулів з Альжиру в Африці до Злучених Держав і держить їх в готелі близько Стонтон в Вірджінії.

ВДОВОЛЕНІ З НОВОГО СПОСОБУ ПЛАЧЕННЯ ПОДАТКУ.

ОТАВА. — В Канаді, як виявляється, ціле населення приняло з вдоволенням плачення особисто-доходового податку відразу з хвилею, як одержується заробітні платні чи пенсії. Таким чином податковці теж заплатять за 1942 рік тільки половину податку.

В МАРИНАРЦІ ВТРАТИМО 10% МОРЯКІВ.

ВАШИНГТОН. — Промовляючи в конгресовім підкомітеті, що укладає видатки для маринарки, секретар Накс доказував конечну потребу скріпити маринарку до 2,250,000 моряків, щоб можна опанувати переїзди морями. При тому він остерігав, що треба рахуватись в тим, що маринарка понесе втрати в убитих і ранених, що разом можуть винести 10% з того числа, яке він подав. Іншими словами треба це розуміти так, що що десятий в маринарці буде ранений або вбитий наслідком воєнних діянь.

За Законодавство, що Зліквідувалоб Абсентизм у Воєнній Індустрії

ВАШИНГТОН. — Перед Конгресовим Комітетом для Морських Справ заявили секретар маринарки Накс та підсекретар війни Р. П. Патерсон, що абсентовання робітників у воєнній промисловости не меншає а збільшується, і тому домагались, щоби цьому лихови зарадити шляхом відповідного законодавства. Казали, що мусить бути виданий закон, що придержить робітників при роботі, включно з тим, щоби покликувати до військової служби тих, що абсентуються, а були звільнені від цеї служби тому, що працюють у воєнній індустрії. Ось те своє домагання потвердили Накс і Патерсон відповідними числами, з яких ясно виходить, що через абсентовання є великі втрати для армії й фльоти. Наприклад: через абсентовання не випродуковано 4,004 літаків, що повинні були бути випродуковані.

НАВЧАЮТЬ ВОЄННОГО РЕМЕСЛА ЗГІДНО З ДОСВІДОМ У ТУНІСІ

ВАШИНГТОН. — Це правда, що в Тунісі прийшлось американцям понести поважні втрати в людях. Але чому? Отже тому, що, на приказ, наші хлопці не падали долів так скоро як треба, щоби негайно вкопатись у землю, як теж не дуже подбали, щоби добре себе захоронити перед кулями, і теж скоро. За те многі заплатили своїм життям. А щоби таке більше не повторилось, то ліквідується ось ті недомагання, що їх завважено в Тунісі, при теперішнім вишколюванню новобранців. Тепер вишколюється наших вояків у такий спосіб, щоби вони були здисципліновані до цеї міри, щоби підчас битви інстинктовно виконувати те, чого їх навчено підчас муштри.

ЯПОНЦІ БУДУТЬ ПРОГНАНІ З КИТАЙСЬКОЇ ЗЕМЛІ

НЮ ЙОРК. — В Карнеґі Гол зібралось до 3,000 китайців, щоби послухати промови пані Чянк Кай-шек, що промовляла до них мовою китайських мандаринів, що є літературною, але якої багато не розуміло й її треба було переповідати діялектом. Та це не мішало повазі свята, що скріпило віру китайців в те, що заповіла пані Чянг Кай-шек, що не буде клаптика китайської землі, на якому лишивсяб японський окупант. Вона хвалила американських китайців за те, що не беруть ніколи допомоги („реліф") та є добрими американськими горожанами, бо таким чином показують, що є гідні імени китайця. На початку зборів присутні на естраді звернулись задом до публики, а фронтом до портрету д-ра Сун-Ят-сена, творця китайської републики, і поклонились йому, при чому, як завважують кореспонденти, пані Чянг Кай-шек зробили найглибший поклін.

„ВІСЬ" І ХАРЧОВА СПРАВА

ВАШИНГТОН. — Урядові обчислення подають, що назагал харчева справа в краях, що є в Европі під владою „Осі" погіршились на 15%, в порівнанню з передвоєнним часом. Найгірше є в Греції.

Труднощі Фінського Президента з Кабінетом

Фінське радіо розкриває труднощі фінського президента з формуванням нового міністерського кабінету, який має бути сформований наново по кожнім президіяльним виборі. Президент припоручив був завдання формування кабінету могутній аграрній партії, але їй не вдалося створити потрібної коаліції партій. Тоді президент припоручив формування кабінету Гакілі, провідникови соціял-демократів, котрий вибрав на міністра заграничних справ Генрика, шотляндського шляхтича.

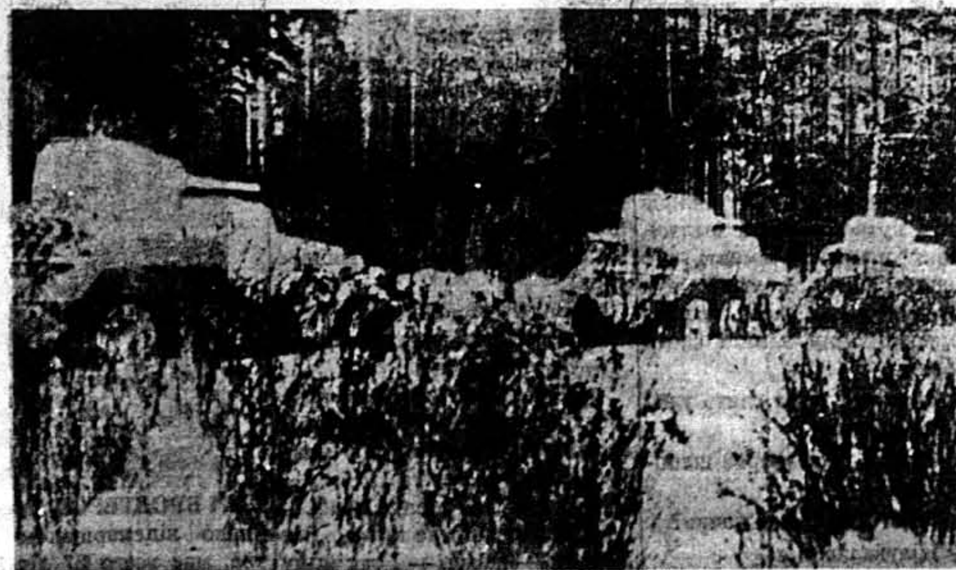
БРИТІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ РОБІТНИКОМ У АМУНІЦІЙНІЙ ФАБРИЦІ

ЛОНДОН. — Британський король Юрій став працювати в фабриці амуниції, що виробляє гармати для літаків. Він працює дві ночі в тижні. Приходить точно в 6. годині вечором, маркує картку, одягається в „овероль" і обслуговує до 8:30 рано прецизійні машини. Оноді фабрику відвідали королева з дочкою, принцесою Маргаретою, та приглядалися, як король працював. В подібний спосіб працює більше членів королівської родини.

НАЦИСТИ ВИЯВЛЯЮТЬ НАЦИСТИЧНЕ НАСТАВЛЕННЯ ДО СПРАВЕДЛИВОСТИ

БЕРН. — Д-р Отто Ґеорґ Тірак, нацистичний міністер справедливости, подав у своїй публичній промові в Кельні авторитетно становище нацистів до справедливости. Казав він, що адміністрація справедливости в Райху мусить підпорядкуватися державі. Держава має інформувати суддів про свою політику, а судді мусять достроювати свої рішення до волі уряду. Д-р Тірак додав, що найвищим суддею німецького народу є Гітлер, як найвищий вожд німецького народу: він установляє суддів і надає їм владу. Тірак спеціяльно підносив потребу немилосердного становища суддів у час війни до всіх „воєнних злочинців". „Непоправних злочинців", говорив д-р Тірак, треба зовсім винищувати.

Спеціяльні „кроваві суди" в Альзації почали накладати кари смерти на жіонк, яким уряд закидає поміч французьким воєнним бранцям при втечі з полону.

ЯК ОПИРІ виглядають ці російські повзи, намальовані на біло, аби їх зробити невидимими на тлі вкритого снігом поля. Світлина знята була підчас окружування німців під Харковом.

ВЕЛИКА АЛІЯНТСЬКА ПЕРЕМОГА НАД ЯПОНЦЯМИ НА МОРЮ

АЛІЯНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА В АВСТРАЛІЇ. — Справна аліянтська повітряна армада віднесла над могутнім японським конвоєм таку перемогу, що вона останеться вовіки великою подією цієї війни. Цілий просто японський конвой, зложений з 22 кораблів, у тому числі 10 воєнних кораблів, пішов на дно разом з усіми 15,000 японських вояків, що були на транспорті. Японські літаки пробували розбити аліянтську повітряну армаду, але самі втратили 55 літаків.

Аліянтська перемога тим більша, що аліянтські втрати розмірно незвичайно малі, бо всего 4 літаки та дещо людей.

Не менше важне й це, що ворожий конвой віз вояків на Нову Ґвінею на скріплення японських військ у Лей, де тепер аліянтські війська сильно напирають на японські позиції.

Каже комунікат ґенерала МекАартура: „Ми осягнули перемогу таких розмірів, що вона прибирає розміри кольосальної катастрофи для ворога".

АЛІЯНТСЬКИЙ НАСТУП У ЦЕНТРАЛЬНІМ ТУНІСІ.

АЛІЯНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА В ПІВНІЧНІЙ АФРИЦІ. — Американські й британські війська пішли вперед унапрямі Сіді Бу Зід, їдучи тими самими дорогами, котрими вони відступали 18 днів тому перед переважаючими силами ворогів, а британські війська далі напирали на німецькі сили на півночі. Головна боротьба ведеться довкола Сбейтлі та провалу Фаїду.

НІМЦІ ВІДПЛАЧУЮТЬСЯ БРИТІЙЦЯМ ЗА РЕЙД НА БЕРЛІН.

ЛОНДОН. — У середу вночі німецькі літаки робили британській столиці сподівану візиту в відплату за рейд на Берлін. Більшість лондонців не йшла спати, і як роздалися гуки сирен, вони не ховалися до схоронищ, а осталися на вулицях, аби приглядатися битві. Сильні оборонні позиції столиці не дали масі рейдерів доїхати до центра Лондону. Продерлися через гарматний огонь лише поодинокі літаки, але й їх скоро прогнано. В відвороті вони скидали бомбові ладунки, де попало. Через те й шкоди для будівель та втрати в людях незначні. Казали лондонці „Джері (шваб) вже не то, що був колись!"

АЛІЯНТСЬКІ РЕЙДИ НА НАЦИСТИЧНІ ПОЗИЦІЇ ПРОДОВЖАЮТЬСЯ

ЛОНДОН. — Британські літаки повели в середу вночі вже семий з ряду масовий рейд на нацистичні позиції на европейськім континенті. Цілями рейду були різні міста в Норвеґії, Франції й Голяндії.

До Швеції прийшли з Берліна вісти, що німецький міністер муниції й берлінський посадник мобілізують усіх мешканців Берліна для направи шкод, наробених британським рейдом у понеділок. Німецький уряд офіціяльно подав число жертв на 191 вбитих та 268 ранених, але тепер признає, що це не були остаточні обрахунки втрат.

ЧЕРВОНА АРМІЯ ЗАНЯЛА РЖЕВ.

ЛОНДОН. — Червона армія заняла Ржев, одну з найкраще нацистами уфортифікованих позицій, яку німці держали майже півтора року. Аби ослабити враження з цеї кольосальної невдачі для Німеччини, нацистичний уряд подав німцям вістку про це, ще поки появився совєтський комунікат; сказано теж, що німці відступили в порядку згідно з гори виробленим пляном. На ділі німці видно мали приказ боронити Ржева до останку, бо червона армія добула його тільки по завзятих боях, в котрих вона вбила 2,000 вояків і забрала кольосальну добичу в воєнних матеріялах.

Інші наступи червоної армії в цій околиці загрожують німецьким позиціям коло Орела, котрого заняття червоною армією може мати вплив на позиції коло Києва, ба навіть на становище Фінляндії. Є познаки, що німці вже почали евакуацію Орела.

НАЦИСТИЧНІ ІНТРИҐИ НА БАЛТИКУ.

СТОКГАЛЬМ. — Контрольована нацистами новинкарська аґенція „С. Т. Б." приносить вістку, що в Литві й Латвії зорганізовано леґіони добровольців для боротьби проти Росії. Лише тиждень тому прийшли були вісти з Берліна, що нацисти мобілізують прибалтійські народи для боротьби проти Росії, а тепер уже подається, що ті відділи добровольців будуть брати участь у офензиві проти Росії цього літа.

Комунікат говорить про осібний литовський і осібний лотишський відділ. Зародком цих відділів послужили відділи, що вже воювали проти червоної армії на сході. Каже теж комунікат, що відділи будуть мати власних, себто литовських, зглядно лотиських, офіцирів.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Сиnі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Therее months	$2.50

Письменний текст оголошення мае бути в адміністрації 48 годин перед виходом числа, в котрім оголошуючий хоче мати свое оголошення.

За оголошення редакція не відповідае.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Як це Вона то Зробила

Пані Чянґ Кай-шек, жінка начального коменданта китайських військ, стягнула оноді до великої салі Медисон Сквер Ґардену в Ню Йорку 17,000 слухачів і, сказавши до них промову, заставила їх до горячих і щирих обявів симпатії для мирного китайського народу, що вже шестий рік міриться в війні з найбільшою мілітарною потугою Азії. Про добуття подібних симпатій серед міліонів слухачів цеї промови на радіо засвідчують ґазети й радіові підприємства. Передовиці в сотках щоденників є дальшим свідоцтвом поширення цих симпатій серед широких кругів американського громадянства.

Це добуття симпатій для китайського народу треба признати дивним явищем, бо речницею китайського народу виступала людина, зовсім іншої культури від американської. Правда, вона говорила по анґлійськи, і тому могло би комусь здаватися, що пані Чянґ Кай-шек тим зєднала собі американців, що вона, китайка, говорила по американськи. Такі річи трапляються, на скільки йде справа за людей чи чи народи, які в своїм почуттю нижчости вважають великою почестю для себе, як якийсь чужинець заговорить їхньою мовою. Не відноситься це одначе до америкаців, які привикли до того, що всякий, який до них хоче говорити, говорить їхньою мовою. Зрештою, як показують ґазети, американці, слухаючи промови китайської жінки, були зовсім свідомі її чужинецтва, бо, не дивлячися на її анґлійську мову, інтонація її голосу, звороти її мови, порівнання, ілюстрації — словом увесь цей мовний причандал, яким бесідник зєднує собі почування людей, були для американців чужі. Отже зєднала собі американців пані Чянґ Кай-Шек не анґлійщиною своєї мови, а тим, що було в мові, її змістом.

А цей зміст говорив проти національної самовистарчальности, за взаїмну залежність народів світа від себе. Проти гордости сильного переможця, а за гордість людей, які не хочуть жити чужим коштом. Проти тиранії й диктатури, а за справедливість і слушність. Проти жорстокостий й ароґанції, а за вирозуміння й за спротив брутальній силі.

Такі слова мусіли промовити до серця кожної умово здорової людини, бо в серцю кожної нормальної людини, навіть під найстрашнішим гнетом жевріють бажання волі, справедливости, зближення до інших людей на тих засадах. Успіх пані Чянґ Кай-шек виступає тим яскравіше на тлі невдачних виступів тих, які час від часу пробували зєднувати симпатії американців для своїх спеціяльних справ, нехтуючи загально людськими ідеалами.

Американська Справедливість — у Практиці

Боремося за те, щоб американський спосіб життя і думання був забезпечений. Боремось за американську демократію, бажаючи, щоби так, як ми її беремо в ідеальному розумінню і приміненню, вона могла запанувати в світі, виходячи з такого переконання, що не зважаючи на наші недомагання, у нас ще таки людям найкраще, найсвобідніше й найсправедливіше жити.

А чи так дійсно є? У відповіди на те наведемо такий випадок, який стався щойно, а який неможливий у ніякій тоталітарній державі, в ніякій диктатурі, а зокрема не можливий він в тій націстичній Німеччині, якій служив Джордж Силвестер Фірек, про якого тут саме мова.

Що Фірек був націстівським платним аґентом, щодо того немає найменшого сумніву. Це стверджена і доказана правда. Як і правдою є те, що він був таким аґентом, будучи заразом і громадянином Злучених Держав. Певністю є теж те, що він є дуже спосібною людиною. І тому був дуже спритним пропаґандистом. Значить, що тим самим і далеко небезпечнішим для Америки ніж який інший аґент. І. очевидно, теж і шкідливішим. Усе те є відоме. А пригадуємо це на те, щоби ширше зрозуміти те становище, яке заняв Найвищий Суд Злучених Держав у Вашинґтоні, коли зніс недавно присуд, виданий на Фірека. А зніс „з технічних причин", як теж і тому, що лава суддів присяжних могла бути „упереджена" кінцевим словом прокуратора В. П. Малонія, бо те слово не так мало до діла з самим обвинуваченим, як з піднесенням „пристрастей" і „упередження до обвинуваченого" з боку присяжних суддів. Так само зазначено, що й прокуратор звертав увагу на те, що ми є в війні, що обвинувачений був між тими, що змовлялись, як нанести нам смерть, та що американський нарід „полягає на суддів", щоби вони охоронили його перед того роду злочинниками.

Ще раз зазначуємо, що не входимо ближче у помилки „технічні", які підніс Найвищий Суд, чи ті, що звязані з кінцевими промовами судді та прокуратора. Для нас важний сам факт, себто те, що така подія взагалі скоїлась що присуд знесено. Бо скажім собі отверто: чи можливо подумати, щоби щось подібне могло статись в Німеччині з американцем, колиб він був „американським аґентом"? І не тільки з американцем, а з ким небудь, з будь якої народности. Чи можливо подумати, щоб там знайшлася якась видна особа, якась інституція, що заявилась би за те, що треба знести вирок, бо націстівський суддя чи прокуратор, коли домагались судового оречення з боку присяжних суддів, вказували, що це війна і треба вважати, що це маємо до діла з ворогом, що хоче загибелі краю. Чи можна подумати, щоб піднісся такий голос тоді, коли є доказано, що обвинувачений був дійсно ворогом держави, чужим платним аґентом?

Нема найменшого сумніву, що в Німеччині всі в один голос вимагалиб у такому випадку тільки якнайгострішої кари і нічого іншого. Ніякий суд не відважився б навіть розглядати справу з іншого боку. А навіть не знайшовсяб адвокат, що відважився б вносити рекурс у того роду справі. А що так булоб, знаємо з того, що ділялось в тоталітарних державах у минулому, в часах спокійніших, бо про те, як націстівська влада поступає тепер, то й говорити не приходиться, бо там гинуть масово люди без усякого суду...

Ось і тому рішення Найвищого Суду в Вашинґтоні в справі Фірека, як і осторога, дана американським прокураторам ґенеральним прокуратором Бидлем, щоби не апелювати до „упереджень" і „пристрастей" навіть у війні, вказує на незвичайно тонке і глибоке відчуття справедливости, якої так бракує нині в світі, а на якій хоче Америка будувати „новий порядок" у світі.

Проф. М. Чубатий.

Як та Коли Повстав Московський Нарід?

II.

Сильні сепаратистичні струї на Московщині.

По смерти Ярослава Мудрого старо-українська київська держава почала розпадатися на низку окремих держав-земель. Правда, блеск київської столиці Києва „Матери Руських Городів", осідку старшого князя наслідника Ярослава Мудрого та митрополита, голови церкви цілої держави, спинював ще якийсь час повний розпад на частини, але у землях нинішної Московщини той нахил до сепаратизму від Києва появився найскорше та був найсильніший.

Причини були зовсім природні. Тільки князів та перших кольоністів з України вязав з Києвом та з українським полуднем взагалі якийсь сентимент. Покоління, народжене на півночі, дальше боярство, походженням не все словянське, з іншою духовістю та з іншим розглядом на світ, не мало не то сентименту до українського Києва, навпаки дивилося на нього як на старого суперника.

До того й сам Київ роздираний вічними межиусобицями, , наражений на напади з боку степових варварських народів, в першу чергу, половців, в 12. столітті вже став сильно занепадати, так, що навіть не багато було князів, що схотілиб його міняти за спокійні добре загосподаровані землі Західної України — Галичини, Волині, або теж за неукраїнські землі Суздаля, Ростова чи Муроми.

Особливо суздальська земля, що дісталася в спадщині молодшим нащадкам популярного князя Володимира Мономаха — Юрієви Довгорукому та його синови Антрієви Боголюбському, проявила льокальні високі амбіції перевишити світлістю старий Київ та цілком відірватися від Києва.

Юрій Довгорукий, наприклад, звернувся навіть до царгородського патріярха з проханням утворити в Суздалі окрему митрополію, себто на церковному полі відірватися від Києва. Патріярх відкинув що правда без розглядання таку невчасно амбітну пропозицію, але вона тільки свідчить як чужими вже в половині 12-го століття чулися землі нинішної Московщини від України.

Син Юрія Андрій Боголюбський не то що розбудував нову столицю своєї першої московської держави, Володимир над Клязмою, але ще й варварською виправою на Київ зруйнував „Матір Руських Городів", забираючи зі собою навіть церковне добро, зрабоване з київських храмів для своєї нової столиці. Правда нерідко й свої князі добували та ограблювали Київ, але храми, досі святість цілої Руської Держави, могли бути спокійні, що їх не ткне рука наїзника. Тепер то сталося, що немов символічно вказувало, що для московської півночі Київ перестав вже бути „Матірю Руських Городів".

У Суздалі чи у Володимирі над Клязмою витворюється теж свій власний порядок правління державою — а саме невідомий ніде на землях старої України-Руси абсолютизм князя. Правда, перший його представник, саме названий Андрій Боголюбський, згинув з рук боярства; видно ще занадто жило воно світоглядом українського полудня, але вже його н а с л і д н и к и, володимирські князі, а згодом московські великі князі, московські царі та російські імператори, як себе стали звати володітелі Московщини від Петра І., засвоїли собі на постійно абсолютну форму правління й вона наділі збереглася до нинішного дня без огляду навіть на важку у своїх наслідках російську революцію. Так істотною частиною московської душі став абсолютизм пануючого.

Татарське ярмо витискає своє пятно на духовости московського народу.

Татарське панування над східною Европою, що його започаткував напад Батія на Україну та Московщину витиснуло сильне пятно на духовости московського народу та ще більше віддалило його від українського. Московський нарід дістався під повне володіння татар на цілих двіста літ. Український нарід більше формально підпав під зверхність татар; до того та татарська зверхність покінчилася на сто літ скорше, коли литовські великі князі повалили татарську зверхність над Україною та влучили українські землі в склад своєї федеративної держави.

Московський нарід, перебуваючи під татарським пануванням, наділі стратив всякі звязки зі західною Европою. Не можна сказати, щоб московські князі не використали й того панування над закріпленням та поширенням своєї влади над розпорошеними землями московського народу, одначе майже двіста літ відтяті від лучности зі західною Европою стаються напів европейським на пів азійським народом. Їх православія прибирає своєрідний характер нетерпимости та виключности. Навіть патріярх царгородський стає для них замало правовірний, тому московська церква відколюється від патріярха та добуваючи напів революційним способом власну автокефалію стає наділі національною російською церквою московського народу.

Зовсім противними шляхами йшов духовий розвій українського народу, що ні на короткий час не погодився з пануванням татар, над собою, але цілий час шукає способів, як би то при помочі західної Европи висвободитися спід тої навіть поверховної залежности від татар. Представником тої чисто української духовости являється західно-український володар, король Данило. Духово він далекий азійському варварству. Він відкидає думку погодитися з татарським „ігом", тому шукає усіх шляхів, щоби при помочи Европи знищити татарську силу. Беться як риба об лід, шукає помочи у папи, хрестоносців, католицьких сусідів і вмирає не покидаючи думки змазати зі себе ганьбу — бути підданим татар.

Річ природна, колиб так брати це не зі становища ідеалізму, але практичного життя, то поступовання московського народу, зглядно його володарів, вело скорше до цілі, воно й дало кращі результати. Московський нарід, не витрачуючи сил на боротьбу з татарвою, дістав змогу збудувати сильну національну державу, з якою виступив на завойовання та „збирання" земель колишньої своєї метрополії, коли та остання, знеможена боротьбою, була безсильна та падала жертвою по черзі польського, литовського, а потім московського підбою.

Московське царство.

Не зважаючи на татарську зверхність московські князі, що від початку 14-го століття Москву зробили вже столицею своєї держави, снують широкі пляни, щоби приєднати під своє володіння землі давних своїх зверхників — старої київської держави. Такі сміли думки виповідав вже московський князь Іван Калита в першій половині 14-го століття; його наслідники користали з ослаблення України та непопулярного польського панування над Україною по унії Ягайла з Польщею. Вони стали виступати не тільки як опікуни поніжуваного православія, але також до якогось часу навіть як оборонець влади українських та білоруських князів, останків старого державного життя тих народів.

Московський великий князь Іван III. (1462-1505) скидає зверхність татар та завойовує першу українську землю Чернигівсько - Сіверську й прилучує її до свого московського царства.

Тут використав він зручно упадок Константинополя в руки турків — осередку православія, ІІ-го Риму. Не стало православної Византії — так подумали собі у Москві. Тож нею може стати Москва як Третий Рим. Для надання блеску московським володарям приймають опорожнений по упадку Царгороду титул царя-цісаря, а навіть давний герб Византії, двоголового орла, що лишився гербом Росії аж до приходу большевиків. Які нові пляни та можливости відкрилися тепер перед Московщиною на тлі польського натиску на українські землі та на тлі пропаґанди римського католицтва на тих землях старої східної християнської культури — стане ясним кожному.

У безнадійній нераз боротьбі з сильним західним противником слабші індивідуальности, зневірені у можливість боротьби власними силами, зазирають щораз частіше на північ по поміч звідтам, до „православного" царя. А православний цар ту поміч радо давав, але міняючи одну неволю за другу. А котра була гірша, нерідко тяжко вирішити навіть досвідченому історикови. Одно певне, що поміч царя з півночи затроювала українську душу, розтоплювала індивідуальність українського народу, розмягчувала хребетний стовп українського народу та частіше ставала грізнішою ніж той західний противник — чужий Україні минулим і цілою цивілізацією латинської культури.

(Кінець).

ІВАН ФРАНКО

Основи Суспільности

Повість

53)

Хто це сказав? Де це сказано? Не час думати. Млин над річкою. Величезне колесо обертається звільна без туркоту; вода падає, бризкає та розскакується міліонами перлів, але без найменшого шуму. Внизу під греблею широкий ставок — тихий, ясний, глибокий-глибокий. Дно видно, місяць і зорі видно в воді, та поміж зорі лазять чорні раки, по місяцю бє хвостом велика, лінива риба. А над тою глибиною, на дошці, вбитій одним кінцем у греблю, сидить і гойдається якась людина — жінка — дівчина — русалка? Не час думати. Гойдається, — ломить руки, — рве коси на собі, знайоме якесь лице, та хто це? От-от пізнає, от-от, ще лиш раз глянути! Та ні, образ розпливається, блідне, щезає...

Ось чути шум кроків. Липовою алеєю йде звільна якась темна жіноча постать. Нараз зупинилася, стрепенулася, хреститься й починає непевним та доволі різким голосом співати:

„Гвяздо моржа, ктурась пана
Млекем своїм карміла,
Тись сьмерці щеп, ктури щепіл
Адам в раю, скрушила!"

Пані Олімпія стоїть недалеко неї, схована в пітьмі, затаївши в собі дух. Це Гапка — чи дійсна, чи привид? Не час думати. Постать шугнула і щезла в напрямі к дворови. Певно, з села вернула, була у Цвяха, в Гердера, в Маланки. І вже уява рисує пані Олімпії нові картини: Цвяха і його жінку, що плаче з дітьми без хліба, і його молодости, коли він був отут у дворі, ніби слуга, ніби вихованець, панський козачок, поки старшна катастрофа нараз не змінила всього. Ось перед панею стає виразно старий панський двір, обширна панська спальня, багате ліжко, а на нім у пишних подушках живий труп, безпомічний, як дитина, а злобний, як чорт, — її покійний чоловік, ґраф Торський. А при ліжку на стільчику оцей самий Цвях — та не оцей, а молодий, жвавий хлопець із хитрими, злодійськими очима, в панській лібериї, подає панови якесь лікарство. Вона бачить і себе саму — отут у противнім куті, за котарою, на ліжку, чує своє сонне сапання, та чує, що не спить, що пильно ловить вухом кожний шелест, кожний шепіт у кімнаті, що душею бачить кожний рух Цвяха, кожний жест, кожну найменшу зміну в лиці свого чоловіка.

— Здається, вона спить уже! — шепче ґраф.

— Спить, — повторяє шепотом Цвях.

— Ну, говори, що бачив?

— Цілувались.

— Хто починав?

— Вона.

— Що говорили?

— Змовлялися.

— На кого?

— На вас. Вона його натуркує. „Як засне, — каже, — ти прийди до мене, обоє візьмемо по подушці, наложимо на нього, за пару хвиль буде готов".

— Та... так і казала: буде готов?

— Тими самими словами! — з безстидною відвагою бреше Цвях.

— Ну, що далі?

— Він не хотів: „нощо мені?" Вона почала плакати: „Ти мене не любиш! Він моє життя затроїв".

— Затроїв, казала?

— Так. А він каже: „Прости йому! Нехай має з Богом рахунок. Зроби це для нашого сина!"

— Задля нашого, казав?

— Так! Задля нашого сина.

— А щож далі?

— Вона знов про подушки. „Не бійся нічого! Ніхто не буде знати! Скажемо, що удар був, шляк трафив".

— Хитро! — шепче ґраф.

— Він нізащо не хотів. „Видасться, — каже. — І так йому недовго вже жити. Лікар казав".

— Лікар казав?

— Еге, каже: „Лікар казав. Я вмисно лікаря розпитував. Казав, що леда сильніше зворушення і може бути по нім".

— Он як! — шипче ледве чутно ґраф і кидається на ліжку. Потім тихо. Цвях ще щось шепче, потім нахиляється над ним і промовляє впівголоса:

(Дальше буде).

ГАРІ БРОДГЕРСТ, що став недавно віцемаршалом летництва, має всего 37 літ і є наймолодшим віцемаршалом британської летничої служби.

Домашній Фронт

Городи Перемоги

З пайкуванням багатьох консервованих харчів зростає значіння „Городів Перемоги", які можуть постачати родині свіжу городовину. Зогляду на велику потребу в харчах для наших збройних сил і для „ленд-ліз" та потребу в металях для воєнної індустрії, є неможливим, аби цивільне населення діставало нормальну кількість консервованих харчів. Тому Городи Перемоги стають важною, воєнною справою цього року. Весна вже за порогом і тому час вже думати за ті городи.

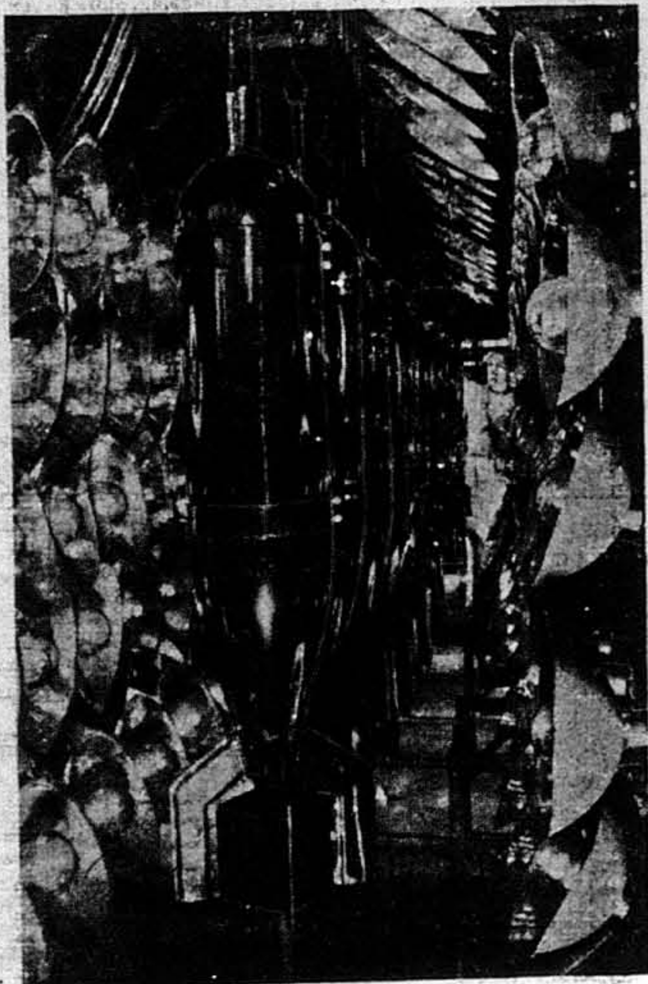
Згідно з програмою на 1943 рік мають оброблятися чотири роди Городів Перемоги: на фармах, в містах, при школах та громадські городи. Кожна фарма, де лиш є відповідне підсоння і досить води, повинна дати родині всю необхідну кількість ярини, як свіжої так і препарованої, та по можливости якнайбільше овочів. Для того можна призначити під город більше землі, відповідно вплянувавши, де і що сіяти. Кожна фарма повинна забезпечити себе потрібною городовиною якнайдовше. Кожна фармерська родина може садити більше суниць, овочевих кущів та відповідних овочевих дерев.

Мешканці малих міст та передмість, які мають досить відкриту, соняшну, родючу землю, мають садити якнайбільше городовини для домашнього споживання. Мешканці передмістя, де тільки є можливість, повинні садити ягоди, овочі. Звичайно люди, що мешкають у великих містах, не мають землі під город. Але вони можуть на спілку зі своїми сусідами, співгромадянами, обробляти городи на громадських землях, або на вільних землях при фабриках, або десь за містом, куди можна легко доїхати автобусом або трамваєм. В деяких випадках міські люди можуть зговоритись з недалекими фармерами, щоби спільно з ними обробляти громадський город і потім ділитися зібраним врожаєм.

Сільські і міські школи плекають шкільні городи в таких розмірах і так пляново, аби мати досить городовини для шкільних сніданків школярам. Коли Городи Перемоги вже оброблені, засіяні, треба дбати і працювати на них протягом літа, аби дістати від вкладеного насіння, гноєння та праці якнайбільший врожай. Розмір городу, що саме сіяти, садити, залежить від підсоння, якости землі, місця, кількости часу, що можна присвятити праці на городі та від розміру родини. Зелена, листкова городовина, як капуста, салата, ріпа, буракове листя та інші, росте легко і кожний городник може їх мати подостатком для цілої родини.

Докладні відомости про те, як обробляти Городи Перемоги, якого роду городовину садити, як розміщати, як приготовляти землю і тому подібне, можна дістати, написавши до Стейтових Агрикультурних Каледжів або до Стейтових „Екстеншен Сервисес". Крім того з Федерального Департаменту Хліборобства у Вашінгтоні можна дістати такі брошури: Городи Перемоги, Міський Родинний Город, Родинний Овочевий Город, Родинні Городи з ріжною корисною для здоровля городовиною.

Розводячи Городи Перемоги, кожний американець помагає виграти війну на продукційному, харчовому фронті. Фармери в 1943 році мають виконати найбільше в історії завдання щодо продукції харчів, але країна потребує допомоги всіх громадян. Продукуючи та зберігаючи на зиму городовину, кожна родина тим самим може збільшити свої запаси. Це важне зогляду на пайкування: на городовину і овочі консервовані чи препаровані в дома, не вимагається пайкових купонів.

ПІШЛЮТЬ ДЕРЖАВАМ ОСИ БЕЗ ОПЛАТИ.—Свіжо полякеровані бомби скоро висихають, коли вони пересуваються між поза-червоні лямпи в фабриці Термидор у Лос Анджелесі. Ці бомби потім посилається Італії й Японії, без найменшої поштової оплати.

Дж. Малей.

Армія, що Нагадує Вавилонську Вежу

(ОНА). — Армія Обєднаних Держав в Африці дуже нагадує собою Вавилонську Вежу. Вона складається з людей різних рас і національностей, які говорять різними мовами світа. Розуміється, що перевагу має мова англійська, бо там є багато вояків з англійських доміній, Канади, Нової Зеляндії, Австралії, Південної Африки, тощо. Є вояки з Англії, Шотляндії й з Північної Ірляндії, які хоч й одною мовою говорять, але вона не всюди однакова. Крім того в Північній Африці тепер діє американська армія, в якій розговірною й командуючою мовою є англійська. Загальний характер алиянтських армій в Африці є англьо-саксонський, але повернувші звідти люди говорять, що є ще окремі відділи польські, чехословацькі, грецькі, югославські, індійські, еспанські, французькі, палестинські й арабські. Є окремі відділи з Судану, Кипру, Родезії, Островів Фіджі й робітничі формації різних африканських племен. В французькій армії в Африці служать вояки з Полинезії, Таїті, Нової Каледонії, а у відомім французьким Чужинецьким Легіоні находяться люди з Німеччини, Росії й України.

Але це ще не все. І в армії Злучених Держав, що то притискає Ромеля до Середземного моря, є також люди різних національностей. Розуміється, що всі вони американці, але крім англійської мови, багато з них говорить й мовою своїх батьків. У реґіментах Нової Зеляндії служать маорійці, а при англійських можна найти канадійців, ірляндців, норвежців, бельгійців і добровольців з Південної Америки.

Якою мовою всі ті люди порозуміваються з собою? Англійською, очевидно, але в усіх її діялєктах. Вояки не англьо-саксонського походження вживають своєї власної мови, як прийдеться говорити з англійцем чи американцем, то калічать англійською. Нераз такі розмови доводять прислухуючихся до сміху, але ніхто не іритується й не бере один одного „на бас". Порозуміваються як можуть і вміють, але всі знають, за що воюють. Англійські й американські вояки нераз прислухуються, як чужинці стараються говорити англійською мовою і помагають собі руками, але нераз буває й так, що американський вояк з Тексас ніяк не годен без помочі рук порозумітися з скачменом, хоч вони обидва вживають англійської мови.

В Африці є і велика індійська армія, а як складова часть англійської, підлягає англійській команді, але назагал індійські офіцири порозуміваються з англійськими мовою Гіндустані. Розуміється, що деякі старші офіцири, крім своєї рідної мови, знають ще й англійську, але таких мало і тому послугуються мовою Гіндустані, яку повинен знати кожний англійський офіцир, що підготовлявся до військової карієри в Індії. А це тому, що в Індії різні народи говорять своєю рідною мовою, а порозуміваються між собою при помочі Гіндустані. Розуміється, не всі шари населення розуміють її, але більш образовані й очитані люди, її знають.

Якеж відношення між цими вояками різних рас й національностей? Кажуть, що дуже добре. І то всюди — в касарні, на полі бою і в місті на відпустці. Всюди панують товариські відносини й пошана. Національні й расові різниці не грають ніякої ролі.

З ЛИСТІВ ДО УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ В СТЕМФОРДІ, КОНН.

З тої нагоди, що останніми часами більше як звичайно пишеться по часописах і говориться на радіо - програмах про Український Музей і Бібліотеку в Стемфорді, Конн., майже що дня приходять до тих інституцій різні листи від українських громадян. Хочу подати уривки хоч кількох листів, щоб загал пізнав, що є люди, що цікавляться такими інституціями як музеї і бібліотеки і хотілиб, щоб в Америці був Український Музей і Бібліотека для американських українців і для всіх тих, що хотілиб познайомитися з минулим України.

Ось що пишуть панство Кочани з Джоліет, Ілл., (пані Кочан це бувша крайова учителька, а пан Кочан знаний, як один із найбільших українських колекторів марок. Вони мають в Джоліет велику колекцію українських вишивок і виробів, як теж і гарну бібліотеку): „Українські речі подивляють усі. Ось для цікавости подаєм Вам одно заінтересовання з оглядин наших речей минулого тижня. Першого лютого було у нас кілька осіб, щоб оглянути речі, а між ними був куратор тутешнього музею, пан Б. Вілсон. Він дуже залюбився в наших інкрустованих (інкрустація — це латинське слово, означає викладання деревляних або металевих виробів - іншим матеріялом) речах і сказав, що він все думав, що нема кращих речей понад хінські інкрустовані речі. Тепер однак бачить, що в порівнанні до наших, то є „круде". Того дня ми зробили умову дати наші речі на виставу до тутешнього музею у квітні на один місяць і хотять, щоб зі всіх шкіл міста Джоліет діти оглянули цю нашу колекцію, а також буде отворено для публики".

Що пише пан К. Лисюк з Ню Маркет, Н. ДЖ. (Як повстала вільна Карпатська Україна, тоді пан К. Лисюк поїхав зо своїм сином. В часі війни українців з мадярами, п. Лисюк стратив свого сина. Він був довгий час великим добродієм музею Визвольної Боротьби України в Празі).: „Я спочатку дивився дуже скептично на Український Музей і Бібліотеку в Стемфорді, Конн. Я думав, що от, позбирають троха, накидають на купу і буде так все те, що має величезну вартість і цінність для нас і для українського народу, марнуватися. Тому я посилав много речей до Львова і Праги.

„Тепер однак я переконався, що то є саме добре місце на музей тут в Америці. Слідкував за всім тим і придивлявся. Тепер, коли Ви почали рух, я рішив ближче познайомитися і дати дещо з того, що в мене призбиралося, а колиб міг, то помогти в такій праці, бож то обовязок нас, — кожного українця.

„Можна мати партії, групи, сварки і бійки, але музей, це як церква — для всіх. Тут під дахом музею ми всі однакові і всіх нас інтерес має бути однаковий: дбати, зберігати і користати з того, що вже перейшло за поріг в історію часу.

Музей це є одинока інституція, яка все була, є і буде понад партії і групи, бо це належить до нації".

Наш славний композитор М. Гайворонський пише: „На мою думку Ви повинні казати писати про працю і діла Музею і Бібліотеки. Ваша праця заслуговує на повне поперття-піддержку і певно наша суспільність не пожалує гроша на таке гарне і конечне діло. Мусять знайтися гроші на закуплення книжок, на оправу тих, що маєте, та на одержання і Музею і Бібліотеки".

Ось такі і тим подібні листи приходять майже що дня. Велика скількість наших громадян зацікавилася тими інституціями, бо вкінці дійшла до переконання, що такі інституції конечні для українців в Америці, як також такими інституціями можна виробити добре імя і признання для українського народу, що хоч через такі довгі століття терпінь, кривди і неволі він не загинув, але як і інші державні народи жив, розвивався і творив нове українсько - культурне життя.

Бажанням булоб, щоб цілий український загал зрозумів нарешті конечність Українського Музею і Бібліотеки в Америці і явно висловлювався зо своїх думок. Тому пишіть по часописах в тих справах, висказуйте свої думки, поняття і радьте над тим, якби то можна якнайскорше і найкраще розбудувати ті дорогі для нас українсько - культурні інституції.

Управа Музею.

ХОРВАТСЬКИЙ КОНҐРЕС ПРОТИ ОТТА ГАБСБУРҐА

(ОНА). — Відбувшийся в Шікаґо конґрес хорватських організацій в Злучених Державах приняв резолюцію, в якій говориться, що претенсії Отта Габсбурґа до австрійського трону є „смішні і шкідливі" для словянських народів. На конґресі було девять сот делеґатів, що представляли міліони хорватського походження. Вони широко й докладно обговорили справу відновлення габсбурзької монархії і в резолюціях осудили її як шкідливу не лиш для хорватів, але й для всіх словянських народів, що належали колись до Австрії.

Отто Габсбурґ приїхав перед кількома літами до Америки і негайно почав рух за відновленням старої Австро-Угорської монархії, яка цілими століттями поневолювала словянські народи. Отто очолює монархістичну організацію в Америці й організує людей до так званого Австрійського Баталіону, що має бути складовою частею Американської Армії. Назверх цей баталіон має на цілі визволення Австрії з нацистичного ярма, але є вже намацальні докази, що Отто вживає цього баталіону для своїх власних цілей, що ледви мають щобудь спільного з визволенням Австрії.

Американські хорвати це добре розуміють і тому власне є проти акції Отта, виступають й осуджують її. Конґрес обговорив політичні справи в Хорватії і виступив з острим осудом лялькового „фірера" Анте Павеліча, який співпрацює з німецькими окупантами й ділає на шкоду хорватського народу.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

COME ACROSS, SIR! На летничому майдані Брукс у Тексасі завівся звичай, що кожний, хто дістав „комісію" на офіцира, має дати нового квodра першому кадетови, що йому засалютує. На світлині: лютенантови Чарлсови Дж. Андерсонови салютує кадет Ричард Скат.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ШІКАҐО, ІЛЛ.

Українське жіноцтво на Американський Червоний Хрест.

В нашому місті діє три українські жіночі організації, що є рівночасно відділами (Юнітс) Американського Червоного Хреста. Ними є Запомогове Товариство Українських Жінок, що льокується в домі д-ра Гриневецького, Український Золотий Хрест, що поміщується в домі відділів Укр. Н. Союзу, а відділ православної церкви св. Володимира льокується у власній домівці.

У відділах тих працюють українські жінки ріжного віку і стану. І ті, що приїхали з України в Америці долі шукати, як і ті, яких доля вже в Америці зродила і де вони виросли. Працюють звичайно вечорами, а деякі і днями, щоби працю, приділену А. Ч. Х. по відділах виконати начас.

Наші жінки працюють тихо без шумної реклями, бо вважають, що їх обовязком є помагати прибраній вітчині, що приняла їх до себе і дала їм змогу жити вільно, не накидуючи їм того всього, ненависного, що їм на рідній Україні накидували окупанти, словянського чи ґерманського роду.

Працюють тихо вже повний рік, а тепер з нагоди „драйву" в місяці березні хочуть дати про себе знати, відзиваючись до всіх американських горожан українського роду. Чому?

Як відомо Американський Червоний Хрест приготовляє великий „драйв" в місяці березні, за придбанням нових міліонових фондів на потреби орґанізації, що має важну ролю і обовязок в державі, що веде затяжну боротьбу і кривавиться на всіх фронтах для добра всіх поневолених народів.

Треба тут вписати і українське імя, що стало до помочі і тому воєнному змаганню. Тому треба і українським відділам Американського Червоного Хреста продумати, як виконати і свою частину праці, як оправдати своє істновання.

У висліді нарад, що відбулися між трьома згаданими українськими жіночими орґанізаціями, рішено, що шікаґовські українці возьмуть участь у тій великій кампанії Американського Червоного Хреста.

Рішено, що дня 21. березня б. р. в Шопен Школі відбудеться „Концерт Червоного Хреста", з якого дохід піде вцілости на його потреби.

На цих нарадах вибрано такий комітет: пані М. Костів, предс.; Ю. Опихана, заступниця предс.; М. Дацьків, секр.; А. Куропась касієр. Контрольна комісія: пані П. Куць, М. Слезюк, А. Тобак. Пресовий комітет: пані С. Шкраба, І. Подола і панна М. Шостак. Білетний комітет: пані О. Дворяиин, Р. Сидорик, панна М. Славко. Програмовий комітет: пані М. Костів, П. Боднарчук, М. Гоголь.

Тими короткими словами дається знати українському громадянству в Шікаґо і околиці, щоби неділю 21. березня посвятило на це, щоби прийти до Шопен школи на концерт Червоного Хреста.

Буде американський бесідник і добірна концертова програма, бо досі вже обіцяли свою даремну участь у програмі: капітан І. Барабаш з капелею школи Райт Джуниор Каледж, Український Жіночий Хор, п. О. Кульпак, баритон Сивік Опери, сопрани панна Галя Мазурик і Віра Белеґай, піяністка панна Люба Барабаш, балетна танцюристка панна Ненсі Геррін, танцюристка українських танків панна С. Слезюк і група балетних танцюрестів школи Шопен.

Це початки. Підготовка іде далі. **Іванка Подола.**

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Ню Йорк, Н. Й. — До проголошеної Коляди Відд. І. С. З. Х. додати до жертводавців по $1: Мирон Сурмач, Катерина Луцик і пані Литвин.

о. П. Ж. — Чи не відіслалиб це до якогось релігійного журналу?

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

МАЙНЕРСВІЛ, ПА. — Бр. св. О. Николая, від. 78, подає до відома членам, що збори відбудуться 7. марця, в гали церковній. Просимо, щоб кожний член прийшов на збори і заплатив свої місячні вкладки. — За уряд: О. Паламар, предс.; С. Кікцьо, кас.; М. Шайняк, секр.

НАШІ УДАРИ ПОКИЩО ЩЕ ТАКИ ОГРАНИЧЕНІ.

ВАШИНҐТОН. — Ледви чи в 1943 році зможуть Обєднані Держави завдати ворогам остаточні й рішальні удари, заявив ґазетярям сер Артур Салтер, голова британської корабельно-торговельної місії. Він каже, що удар залежатиме від корабельної розбудови, а вона не буде ще в 1943 році така велика, щоби могла збільшити перевозові можливости до тої міри, щоби Аліянти могли мати засоби для остаточного удару.

ТАРЗАН ч. 727. Шпигун

Веслуючи тихцем, моряки поплили на рейд, згідно з чортівським пляном Джеґера.

Тимчасом у таборі Тарзана Джеґер зголосився добровольцем сторожити нічю табору.

Як усі спали, він викрався до берега води. За короткий час у темноті міг він побачити зарисований човен.

„Тут!" він крикнув приглушеним голосом, даючи їм цим знак, куди плисти до берега на свою немилосерну місію.